

Tőkés László nyílt levele a NATO tagországainak vezetőihez

A Magyarországgal szomszédos országokban számbeli kisebbségben élő magyar nemzeti közösségek politikai érdekképviseleti szervezeteit - Romániából a Romániai Magyar Demokrata Szövetséget, a Magyar Polgári Pártot, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanácsot és a Székely Nemzeti Tanácsot, Szlovákiából a Magyar Koalíció Pártját, Szerbiából a Vajdasági Magyar Szövetséget, a Vajdasági Magyar Demokrata Pártot és a Vajdasági Magyar Demokratikus Közösséget, Ukrajnából a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetséget és Horvátországból a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közösségét - tömörítő Kárpát-medencei Magyar Autonómia Tanács megbízásából fordulok Önökhöz.

Teszem ezt annak jogán, hogy a posztkommunista átmenet közel két évtizede során szervezeteink következetesen kiálltak az euroatlanti értékek védelme mellett, cselekvő részt vállalva országaink euroatlanti integrációs törekvéseiben. Nekünk is alapvető érdekünk a régió - Közép-Kelet-Európa és a Balkán - stabilitása és biztonsága, a többségi társadalmakkal normális, együttműködésen alapuló viszony kialakítása közösségeink megmaradásáért és gyarapodásáért.

A XX. század geopolitikai átrendeződéseinek egyik sajátos következménye, hogy ebben a régióban a nemzetek és az államok határai nem esnek egybe. Ez azt jelenti, hogy számbeli kisebbségben élő nemzeti közösségek kollektív identitásmegőrző törekvései az elmúlt száz évben többször szembekerültek a többség homogén nemzetállam-építő politikájával. Erre a helyzetre sem a NATO, sem az Európai Unió mindeddig nem talált megnyugtató megoldást.

A legutolsó példa Koszovó státusának rendezése, ahol a népek önrendelkezésének wilsoni elve került összeütközésbe a nemzetközi jog másik alapelveivel, amely államok területi integritására vonatkozik. Koszovó helyzete nem jelenthet precedenst és az euroatlanti térségben, melynek bővítésén önkéntes munkálkodtak, az eltérő érdekeket az azonos értékek mentén tárgyalásos úton egyeztetik. Éppen ezért fontosak nekünk a NATO tagországok döntő többsége által támogatott Ahtisaari-terv kisebbségekre vonatkozó rendelkezései, melyek a többség és kisebbség viszonyának normalizálását a nemzeti közösségek kollektív jogainak biztosításában és sajátosan a koszovói szerb közösség háromszintű közjogi autonómiájában látja biztosítottak.

A népek önrendelkezésének joga ugyanolyan alapelve a világrendnek, mint az államok területi sérthetetlensége. Az önrendelkezéssel felelősen élni

térségünkben azt jelenti, hogy a közös értékek mentén keresni - a politikai realitásokra építhető és kivitelezhető - megoldást nemzeteink és nemzeti közösségeink gyarapodásához. Mi, a múlt század világháborúit lezáró békeszerződések alapján Magyarország határain kívülre került, de szülőföldjünkön megmaradni akaró őshonos magyar közösségek ezt a megoldást a belső, országhatárokat tiszteletben tartó önrendelkezés elvén alapuló közösségi - kulturális, sajátos jogállású települési és területi - autonómiák közjogi rendszerében látjuk. Ugyanakkor hisszük, hogy a békés, demokratikus eszközökkel elért közösségi autonómiák fontos pillérei lehetnek a térség stabilitásának, hiányuk vagy ellehetetlenítésük viszont komoly biztonságpolitikai kockázatot jelent, mint ahogyan az Koszovó esetében bebizonyosodott.

Tisztelettel fordulok tehát az euroatlanti övezet és szomszédsága biztonságát legfőbb céljának tekintő NATO csúcstalálkozó résztvevőihez, tegyék biztonságpolitikai elemzés és megfontolás tárgyává a kisebbségi kérdés megnyugtató rendezését a fenti szempontok alapján, és a preventív diplomácia eszközeivel támogassák tagországaikban vagy a jövőben a Szervezethez csatlakozni kívánó országokban a kisebbségi közösségek békés, demokratikus eszközökkel vívott autonómia-törekvéseit.

Nagyvárad, 2008. március 27.

Tőkés László

püspök, EP-képviselő,
a Kárpát-medencei Magyar Autonómia Tanács elnöke